

AYOLLAR KIYIMINI TIKISH TEXNOLOGIYASI

Xodjayeva Nigora

Oltiariq tuman 1-son kasb hunar maktabi

maxsus fanlar katta o'qituvchisi

Annotatsiya: ushbu maqola ayollar kiyimlarini tikish texnologiyasining asosiy jarayonlari, zamonaviy texnologiyalari va trendlarini ko'rib chiqadi. Kiyim dizaynidan tortib, materiallarni tanlash, kesish va tikish jarayonlariga qadar bo'lgan barcha bosqichlar batafsil tahlil qilinadi. Maqolada zamonaviy avtomatlashtirilgan tikuv mashinalari, kompyuter yordamida dizayn yaratish (CAD) va 3D bosib chiqarish kabi innovatsion texnologiyalar hamda ekologik toza materiallarga bo'lgan talabning ortishi kabi tendensiyalar muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: kiyim dizayni, tikuv texnologiyalari, tikish jarayoni, kesish jarayoni, materiallar tanlovi, kompyuter yordamida dizayn, avtomatlashtirish tikuv mashinalari, ekologik toza materiallar, kiyim ishlab chiqarish jarayoni, sifat nazorati, kiyim tikish usullari, sanoat standartlari.

Аннотация: в данной статье рассмотрены основные процессы, современные технологии и тенденции в технологии пошива женской одежды. Подробно анализируются все этапы от проектирования одежды до выбора материала, процессов кроя и шитья. В статье рассматриваются такие тенденции, как современные автоматические швейные машины, инновационные технологии, такие как компьютерное проектирование (САПР) и 3D-печать, а также растущий спрос на экологически чистые материалы.

Ключевые слова: конструирование одежды, технологии шитья, процесс шитья, процесс раскроя, подбор материала, автоматизированное проектирование, автоматизация швейных машин, экологически чистые материалы, процесс производства одежды, контроль качества, способы пошива одежды, отраслевые стандарты.

Abstract: this article reviews the main processes, modern technologies and trends in the technology of sewing women's clothing. All stages from garment design to material selection, cutting and sewing processes are analyzed in detail. The article discusses trends such as modern automated sewing machines, innovative technologies such as computer-aided design (CAD) and 3D printing, and the increasing demand for environmentally friendly materials.

Key words: clothing design, sewing technologies, sewing process, cutting process, material selection, computer-aided design, automation sewing machines, environmentally friendly materials, clothing production process, quality control, clothing sewing methods, industry standards.

Kiyim-kechaklar inson hayotining ajralmas bo'lagidir. Biroq uning turlari va kelib chiqishi haqida hamma ham yetarlicha ma'lumotga ega emas. Shu sababli mazkur maqola orqali bular haqida qisqacha ma'lumot berib o'tmoqchimiz. Kiyim, kiyim-kechak deb badanni yopib turuvchi har qanday mato parchasiga aytiladi. Kiyimlar tikiladi, to'qiladi, yoki boshqa usullar bilan tayyorlanadi. Kiyim kiyishdan maqsad, avvalo, tanani atrof-muhit ta'siri: issiq-sovuq, shamol, chang-to'zon, quyosh nurlari, yog'in va hokazodan asrashdir. Bundan tashqari kiyim ijtimoiy sabablarga ko'ra ham kiyiladi. Xuddi shu ijtimoiy va psixologik sabablarga ko'ra kiyim-kechak ko'rimli, chiroyli qilib tayyorlanadi (masalan, boshqa odamlarni jalb qilish, ularga yoqish uchun). Kiyim inson tanasini tashqi muhit (iqlim, ob-havo o'zgarishlari, quyosh nuri va boshqalar) ta'siri va turli mexanik ta'sirlardan asraydigan vositalar to'plami; estetik vazifani bajaradi hamdajins, yosh, milliylik va boshqaxususiyatlarni o'zida aks ettiradi. Keng ma'noda "Kiyim" tushunchasi bosh kiyimlar, oyoq kiyimlar (poyabzal), qo'lqop va boshqalarni ham o'z ichiga oladi. Kiyim turiga ko'ra ichki kiyim, ustki kiyim, bosh kiyimlar, oyoq kiyimlar (poyabzal); vazifasiga ko'ra kundalik, uyda, dam olish paytida, bayram va to'y marosimlarida kiyiladigan (kishilik) kiyimlar, ish kiyim (jomakor), sport kiyim, rasmiy kiyimlar, maxsus kiyimlarga bo'linadi; ayollar, erkaklar va bolalar kiyimlariga ajratiladi. Zamonaviy moda yo'nalishi milliy ko'ylaklarimizda ham o'z aksini topgan desak adashmaymiz. Kundan kunga milliy ko'ylaklarimizning yangi bichimlari, yangi siluettlari ba yangi shakllari yaratilmoqda. Bilamizki milliy ko'ylak asosan koketka, qop ba yeng qismlaridan iborat. An'anaviy milliy ko'ylak to'g'ri siluetli, koketka chizigi buylab burmali buladi. Old bo'lagida koketka bo'laklari bir – birining ustiga chiqib turishi yoki yaxlit bichilgan bo'lishi mumkin. Yoqali, yoqasiz bo'ladi. Yoqali bo'lsa yoqa o'mizi buylab utkazmali, qaytarma yoqali, tik yoqali, yoqa uchlari bog'lanadigan (galstuksimon) bo'lishi mumkin. Yenglari o'tqazma, yarim reglan bichimli, old ba ort bo'lak bilan yaxlit bichilgan bo'lishi mumkin. Yeng bichimlari keng, tor, kapalaksimon, fonarik, burmali ba xakozo bo'lishi mumkin. Hozirgi kunda milliy ko'ylak bichimlarida juda katta o'zgarishlar ruy bergan. Masalan: etak kismi kengaytirilib, konussimon shaklda bichilgan ko'ylaklar. Bunday qopli ko'ylak yengi xam albatta konussimon shaklda bichiladi. Agar konussimon bichimli ko'ylakni elastik gazlamadan tikilsa uni etagi ba yeng uchlari tortib zig-zag usulda qaytarib tikilsa juda chiroyli to'lqinsimon shaklga ega bo'ladi. Milliy ko'ylak bichimlari bir xil bo'lsa-da, uning yoqa o'mizlari turlicha uyilishi mumkin. Milliy ko'ylaklarimizni burmalar, kesmalar, tasmalar, kashta choklar ba munchoq (biserlar)lar bilan bezab tikish mumkin. Milliy ko'ylak koketkalarining turli tuman ko'rinishdagi yoqa o'mizlari va bichimlarini tavsiya etamiz. Bu turli ko'rinishdagi koketkalarni kishi gavdasi, yoshi, gazlama turiga binoan hamda, kiyilish joyiga qarab tanlanishi shart. Ko'pincha yosh xotin qizlarimiz murakkab, bejirim bichimdagi koketka turlarini tanlashadi. Chunki yoshlar xar doim go'zallikka, qiziqarli yechimlarga ega bo'lgan kiyimlarni tanlashadi. Bu ularni qiziqqonligidan, yoshligidan dalolat beradi. Agar gazlama elastik, cho'zilubchan bo'lsa koketka o'tkir burchakli bo'lmasligi kerak. Chunki unga qanchalik qotirmalik gazlama yopishtirilmasin, burchaklari egilib chiroyli ko'rinish bermaydi. Qattiq, mustahkam o'rinishdagi gazlamalarga esa qanchalik koketka murakkab

bichimda bo'lmasin chiroyli turadi. Bunga misol qilibatlas, adras, beqasam, krep kabi gazlamalarni misol qilish mumkin. Biserlar (munchoqlar) bilan bezatilgan milliy ko'ylak modellari ko'rsatilgan bo'lib, bu modellar bichimi yuzasidan bir biriga o'xshasada, bezak ko'rinishlari, yoqa o'mizlari o'yiqlarining turli tumanligi bilan fark qiladi. Ushbu modellarimizni yosh kelinlarimizga, o'rta yoshli ayollarimizga tavsiya qilamiz. Koketkalari turli bichimda bo'lgan, buflar bafli choklar bilan bezatilgan milliy ko'ylak modellari berilgan. Bu modellar asosan yosh qizlarimiz, yosh kelinlarimizga mos keladi. Ularni shifon, krepdishin, shoyi kabi gazlamalardan tikish mumkin. Bezak buflarni munchoqlar bilan xam bezash mumkin. Agar ko'ylak kundalikda kiyiladigan bo'lsa, bezak toshlarni kamroq ishlatgan ma'qul. Hozirgi kunda kashta choklar bilan bezatilgan milliy ko'ylaklarimiz yana urf bo'lmoqda. Ayniqsa kelinlarimiz seplari kashta chok bilan bezatilgan ko'ylaklarni juda ko'p uchratish mumkin. Kashta chok oralarini biserlar bilan to'ldirib tikilsa kashta choklar yanada chiroyli, ko'rkam va jozibador ko'rinishga ega bo'ladi. Kashta choklar bilan bezatilgan milliy ko'ylak namunalari berilgan. Quyma burmali ko'ylaklarni ko'pincha yosh qizlarimiz va kelinchaklarimizga tavsiya qilamiz. Yoshi katta, to'la gavdali ayollarimiz esa burmali ko'ylaklarni kiyimganlari ma'qul. Chunki burmalar kishi gavdasini bo'rttirib ko'rsatadi.

Ayollar kiyimlarini tikish texnologiyasi – bu zamonaviy moda sanoatining ajralmas qismi bo'lib, u nafaqat estetik ko'rinishni, balki qulaylik va funktsionallikni ham ta'minlaydi. Kiyim tikish jarayoni ayollar kiyimlarini tikish jarayoni bir necha bosqichlardan iborat: dizayn va rejalashtirish: kiyimning dastlabki dizayni yaratiladi. Bu bosqichda modellar, ranglar va materiallar tanlanadi. Dizaynerlar moda tendensiyalarini hisobga olgan holda o'z g'oyalarini amalga oshirishadi. Materiallarni tanlash: kiyim uchun materiallar tanlanishi muhimdir. Tabiiy (paxta, jun, ipak) va sintetik (poliester, naylon) materiallar orasidan tanlov qilinadi. Har bir materialning o'ziga xos xususiyatlari bor, masalan, paxta nafas oladigan, jun esa issiq ushlab turadigan materialdir. Kesish: tanlangan materialdan kiyim qismlari kesiladi. Bu jarayon aniq va to'g'ri bajarilishi kerak, chunki har bir detal bir-biriga mos kelishi zarur. Tikish: kiyim qismlari birlashtiriladi. Bu jarayonda zamonaviy tikuv mashinalari va qo'l mehnati qo'llaniladi. Tikish jarayoni sifatni ta'minlash uchun juda muhimdir. Qadoqlash va ta'minot: tayyor kiyimlar qadoqlanadi va xaridorlarga yetkazib berish uchun tayyorlanadi. Bu bosqichda kiyimning sifati va ko'rinishi yana bir bor tekshiriladi.

Zamonaviy Texnologiyalar

Bugungi kunda ayollar kiyimlarini tikishda zamonaviy texnologiyalar keng qo'llanilmoqda: kompyuter dizayni CAD (Computer-Aided Design) dasturlari yordamida kiyim dizaynini yaratish jarayoni ancha osonlashdi. Bu dasturlar yordamida 3D modellar yaratish mumkin, bu esa dizaynerlarga o'z g'oyalarini yanada batafsil ko'rsatishga imkon beradi. Avtomatlashtirilgan tikuv mashinalari: zamonaviy tikuv mashinalari yuqori tezlikda va aniqlik bilan ishlaydi. Ular murakkab tikuvlarni ham bajarishi mumkin, bu esa ishlab chiqarish jarayonini tezlashtiradi. 3D Bosib chiqish: 3D bosib chiqarish texnologiyasi yordamida kiyimning individual qismlarini ishlab chiqarish mumkin. Bu texnologiya shuningdek, prototiplarni tezda yaratishga imkon beradi.

Trendlarga moslashuv

Ayollar kiyimlari sanoati doimo o'zgarib turadi. Bugungi kunda quyidagi trendlar diqqatga sazovor: ekologik materiallar: tabiiy va qayta ishlangan materiallardan tayyorlangan kiyimlar talab yuqori. Bu trend ekologik toza mahsulotlarga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Moslashuvchan dizayn: ayollar kiyimlari ko'proq qulaylikka qaratilgan. Kiyimlar nafaqat chiroyli, balki kundalik hayotda qulay bo'lishi kerak. Shaxsiylashtirish: kiyimlarni individual tarzda shaxsiylashtirish imkoniyatlari oshmoqda. Xaridorlar o'zlariga mos keladigan rang, material va dizaynni tanlash imkoniyatiga ega.

Kelajakdagi Yo'nalishlar

Ayollar kiyimlarini tikish texnologiyasining kelajagi quyidagi yo'nalishlarda rivojlanishi kutilmoqda: Sun'iy intellekt yordamida xaridorlarning qiziqishlarini tahlil qilish va shunga mos ravishda kiyimlarni taklif qilish mumkin. Onlayn savdo: onlayn savdo platformalarining rivojlanishi bilan xaridorlar uchun qulayliklar oshmoqda. Kiyimlarni onlayn xarid qilish jarayoni yanada soddalashtirilmoqda. Smart kiyimlar: texnologiyalar rivojlanishi bilan smart kiyimlar, ya'ni sensorlar bilan jihozlangan kiyimlar paydo bo'lmoqda. Bunday kiyimlar foydalanuvchilarning sog'lig'i va faoliyatini kuzatishga yordam beradi.

Ayollar kiyimlarini tikish texnologiyasi zamonaviy moda sanoatining muhim qismi bo'lib, u innovatsion yondashuvlar va yangi tendensiyalar bilan doimo yangilanib turadi. Kiyimlarning dizayni, materiallari va ishlab chiqarish jarayoni nafaqat estetik jihatdan, balki funksional jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Kelajakda bu sohada yanada ko'proq innovatsiyalar va o'zgarishlar kutilmoqda, bu esa ayollar kiyimlariga bo'lgan qiziqishni oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOT VA HAVOLALAR:

1. Ramazanova M.K., Tashpulatov S.Sh. Kiyimni modellashtirish va badiiy bezash. Toshkent, 2010. -290 b.
2. Кузнецова А. Разработка манекенов, совершенствующих проектирование и оценку посадки детской одежды: дисс.я ... канд. Техн. наук. 05.19.04 / Иваново, 2012. – 203 с.
3. Тутова А.А. Разработка метода проектирования внешней формы манекена для одежды: дис.я ... канд. техн. наук : 05.19.04 / Иваново, 2020. – 244 с.
4. "Yosh xodimlarning tikuvchi xususiyatlari" – Sayyora Nematova (2019).
5. KIYIM TURLARI VA ULARNING KELIB CHIQISHI HAQIDA.Otamurodov Otaxon Berdiyevich.
6. QIZLAR KO'YLAGINI TIKISH TEXNOLOGIYASI.Ahmedova Shaxnozaxon Irkinovna.
7. AYOLLAR KIIYIMLARI ISHLAB CHIQARISH UCHUN FOYDALANILADIGAN MATOLAR TAHLILI.Jamolliddinova Maxbuba Sotvoldiyevna.